

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Łodzi
z udziałem zainteresowanej P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w Ł.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 września 2024 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 31 maja 2023 r., sygn. akt III AUa 913/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 maja 2023 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie z odwołania G. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Łodzi w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym, przy udziale spółki P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., na skutek apelacji organu rentowego, G. S., spółki P. spółki z o.o. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 24 maja 2022 r. (którym zmieniono sporną decyzję i ustalono, że G. S. jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od

dnia 13 lipca 2009 r., oddalając odwołanie w pozostałym zakresie), w punkcie 1 wyroku odrzucił apelację G. S. i P. spółki z o.o. co do punktu 1 (pierwszego) zaskarżonego wyroku; w punkcie 2 oddalił apelację G. S. i P. spółki z o.o. w pozostałej części oraz oddalił apelację organu rentowego.

Organ rentowy wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając ten wyrok w zakresie punktu 2 w części, w której Sąd Apelacyjny oddalił apelację organu rentowego. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części przez uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego, uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego: art. 8 ust. 6 pkt. 4 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1230 ze zm.; dalej: ustawa systemowa), przez jego nieprawidłową wykładnię polegającą na błędnym uznaniu, że „niemal jednoosobowy” wspólnik sp. z o.o., posiadający ponad 99%, udziałów nie podlega ubezpieczeniom społecznym na zasadach przewidzianych dla jednoosobowego wspólnika sp. z o.o.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że wnosi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie potrzeby wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Skarżący stwierdził, że w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 3 sierpnia 2011 r., I UK 8/11, z dnia 3 lipca 2019 r., II UK 24/18, z dnia 8 października 2019 r., II UK 114/18, z dnia 27 listopada 2019 r., III UK 360/18, i z dnia 5 marca 2020 r., II UK 36/19, uznano, kierując się zasadą powszechności ubezpieczeń społecznych i konstytucyjnej gwarancji obywatela do zabezpieczenia społecznego, że „niemal jedyne” wspólnika spółki z o.o. należy w zakresie statusu ubezpieczeniowego traktować tak jak jednoosobowego wspólnika sp. z o.o. i w związku z powyższym

jest on objęty dyspozycją normy art. 8 ust. 6 pkt 4 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej. Natomiast w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 15 września 2021 r., I USKP 44/21 i z dnia 16 grudnia 2020 r., I UK 225/19, kierując się przede wszystkim wykładnią literalną przyjęto, że art. 8 ust. 6 pkt 4 i art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej odnosi się wyłącznie do jednoosobowego wspólnika sp. z o.o. i w konsekwencji nie odnosi się do „niemal jedynego” wspólnika sp. z o.o.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną G. S. i P. sp. z o.o. z siedzibą w Ł. wniesli o oddalenie skargi kasacyjnej organu rentowego i zasądzenie od organu rentowego na rzecz G. S. zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów adwokackich.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurystycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Stosownie do utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18, LEX nr 2508113; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Konieczne jest wykazanie przez skarżącego, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, wyjaśnienie na czym one polegają, ich uzasadnienie, a także wskazanie rozbieżnych wariantów interpretacyjnych, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecznictwa i dostępnego piśmiennictwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, LEX nr 2497706), a w szczególności przytoczenie i poddanie analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17, LEX nr 2496319).

Podnoszone przez skarżącego wątpliwości Sąd Najwyższy wyjaśnił w uchwale z dnia 21 lutego 2024 r., III UZP 8/23, LEX nr 3686847, w której stwierdził, że wspólnik dwuosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością posiadający 99 procent udziałów nie podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1230).

W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, że tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie

ubezpieczeń społecznych obejmuje tylko wspólnika jednoosobowej spółki z o.o., a więc nie wspólnika w dwuosobowej spółce z o.o., nawet gdy jest właścicielem niemal wszystkich udziałów w spółce. Decydujące znaczenie ma jednoznaczna regulacja art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej, zgodnie z którą, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest jeden, dlatego w drodze wykładni nie można stwierdzić, iż ubezpieczeniom społecznym na podstawie tej samej regulacji podlega drugi wspólnik w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Nie ma zatem znaczenia czy jest to wspólnik „dominujący” czy „niemal jedyny”. Wspólnikiem jednoosobowej spółki z o.o. nie jest wspólnik, do którego nie należą wszystkie udziały tej spółki. Taki wspólnik nie podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W związku z powyższym brak jest przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Natomiast wniosek o zasądzenie kosztów postępowania odwołująca się powiązała z wnioskiem o oddalenie skargi kasacyjnej.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[SOP]

[a!]